

Parkash Kaur 8B others v. Gurbachan Kaur 8B another 170
(V.M. Jain, J.)

■(13) ਉਪਰੋਕਤ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਅਸੀਂ ਇਸ ਰਿੱਟ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੰਦੇ ਹਾਂ ਅਤੇ 25 ਮਈ, 2000 ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ, ਨਕਲ P6. ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾ ਨੂੰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਜਾਰੀ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਉੱਤਰਦਾਤਾ ਰਾਜ ਜਵਾਬਦੇਹ ਸਕੂਲ ਨੂੰ ਉਸ ਪੋਸਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਗ੍ਰਾਂਟ ਇਨ-ਏਡ ਦੇਣ ਦਾ ਫ਼ਰਜ਼ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿਸ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕੰਮ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾਂ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਵੀ.ਐਮ.ਜੈਨ ਜੇ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਅਤੇ ਹੋਰ - ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ -ਜਵਾਬਦਾਤਾ

ਅਪਰਾਧਿਕ ਫ਼ਟਕਲ। ਨੰਬਰ 25644/2000 ਦੇ ਐਮ

30 ਅਗਸਤ, 2000

ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ, 1989 — ਐੱਸ. 3 — ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਅੱਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਨਿਯਮ, 1995 — ਆਰ.ਐਲ.ਐੱਸ. 5, 6 ਅਤੇ 7—ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਵੱਲੋਂ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ 1989 ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧ। - ਇੱਕ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ 190 ਕਰੋੜ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਪੀਸੀ—1989 ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਤੁਰੰਤ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ — ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਨਹੀਂ — ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ।

[ਗੰਗੁਲਾ ਅਸ਼ੋਕ ਅਤੇ ਇਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਏ.ਪੀ. 2000 SCC (CrL.) 488, ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ]

[ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ 8 ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ 1997 (3) ਆਰਸੀਆਰ (ਸੀਆਰਐਲ) 575 ਅਤੇ

ਦਰਨ ਸਿੰਘ @ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤੇਜ ਕੌਰ, ਆਈਐਲਆਰ 2000 (2) ਪੀ.ਬੀ. 8s Hy. 211, ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੀਆਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਪੀਸੀ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੁਰੰਤ ਅੱਗੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ

!3 SC/ST ਐਕਟ ਅਧੀਨ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਜ਼ਾਬਤਾ SC/ST ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ)। ਇੱਕ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਪੀਸੀ ਵੀ ਨਹੀਂ ਤਾਂ, ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। SC/ST ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5, 6 ਅਤੇ 7, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਅਤੇ 190 ਕਰੋੜ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਲਈ ਅਯੋਗ ਨਹੀਂ ਕਰਨਗੇ। ਪੀ.ਸੀ

(ਪਰਾ 9 8 ਸ 10)

ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਪ੍ਰਾਪਤੀ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤ I ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਬੂਤ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕਾਫੀ ਆਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ 323 ਅਧੀਨ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ। / 506 ਆਈਪੀਸੀ ਅਤੇ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਐਸ. 3. ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ, ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 504 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. (ਜਿਸ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 504 ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਸੀ।

(ਪਰਾ 11)

ਡਾਰਲਿੰਗ ਬਹਿਲ, ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ।

ਨਿਰਣਾ

ਵੀ.ਐਮ ਜੈਨ, ਜੇ.

(1) ਇਹ iThispisia0petitionrunderoSection 482, Cr.fiP.C. ਦੋਸ਼ੀ-ਪੀ . ਪਟੀਸ਼ਨਰ, 1 ਸਤੰਬਰ, 1998 ਨੂੰ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਧਾਰਾ 323/506, ਆਈਪੀਸੀ, ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀ (ਔੱਤਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਤਲਬ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, 1989 (ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ SC/ST ਐਕਟ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ), ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ। ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ (ਜਵਾਬਦਾਤਾ ਨੰ: 1) ਅਤੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਵੀ ਮਿਤੀ 6 ਜੁਲਾਈ, 2000 ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਮਿਤੀ 1 ਸਤੰਬਰ, 1998 ਦੇ ਉਕਤ ਹੁਕਮਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਵੱਲੋਂ ਦਾਇਰ ਰੀਵੀਜ਼ਨ ਪਟੀਸ਼ਨ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ

Parkash Kaur 8B others v. Gurbachan Kaur 8B another 172
(V.M. Jain, J.)

ਹੋਏ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ

(2) ਮੈਂ ਮੌਜੂਦਾ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲਾਂ ਨੂੰ ਸੁਣਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਰਿਕਾਰਡ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਦੇਖਿਆ ਹੈ।

(3) ਅਨੁਬੰਧ P2 ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੁਆਰਾ ਦਾਇਰ 18 ਜੁਲਾਈ, 1998 ਦੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੀ ਇੱਕ ਕਾਪੀ ਹੈ। ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀ ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕੌਰ ਆਦਿ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਧਾਰਾ 323/504/506, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਅਤੇ ਐਸ.ਸੀ./ਐਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ 'ਚ ਦੋਸ਼ ਲਗਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ ਅਤੇ 19 ਜੁਲਾਈ 1998 ਨੂੰ ਜਦੋਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਪਤੀ ਸਮੇਤ ਘਰ 'ਚ ਮੌਜੂਦ ਸੀ ਤਾਂ ਉਕਤ ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੇ ਉੱਥੇ ਆ ਕੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸਦੇ ਪਤੀ ਨੂੰ ਸੱਟਾਂ ਮਾਰੀਆਂ | ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਜਾਨੋ ਮਾਰਨ ਦੀਆਂ ਧਮਕੀਆਂ ਵੀ ਦਿੱਤੀਆਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਅਪਮਾਨਜਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵੀ ਵਰਤੀ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ. ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ, ਖੁਦ ਗਵਾਹ ਬਕਸੇ ਵਿੱਚ CW1 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਈ ਅਤੇ ਉਸਨੇ ਆਪਣੇ ਕੇਸ ਦੇ ਸਮਰਥਨ ਵਿੱਚ CW2, ਸਤ ਪਾਲ, ਅਤੇ CW3, ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ (ਅੱਖਾਂ ਦੇ ਗਵਾਹ) ਤੋਂ ਵੀ ਪੁੱਛਗਿੱਛ ਕੀਤੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਵੱਲੋਂ ਦਿੱਤੇ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤਾਂ ਨੂੰ ਘੋਖਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੀ ਰਾਏ ਸੀ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਸਹਾਇਤਾ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ, ਉਸਨੇ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ। ਸਾਰੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 323/506, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ., ਅਤੇ 1 ਸਤੰਬਰ, 1998 ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਰਾਹੀਂ ਐੱਸ.ਸੀ./ਐੱਸ.ਟੀ. ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨਾ ਪਵੇਗਾ। ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਉਕਤ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਵਧੀਕ ਸੈਸ਼ਨ ਜੱਜ ਦੁਆਰਾ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ,- 6 ਜੁਲਾਈ, 2000 ਦੇ ਆਰਡਰ ਰਾਹੀਂ ।

(4) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਕਿ ਸਿੱਖਿਅਤ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਕੋਲ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਦਾ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਕੇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਸੁਣਵਾਈਯੋਗ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ, ਸਿਰਫ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਹੀ ਨੋਟਿਸ ਲੈ ਸਕਦੀ ਹੈ, ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨਹੀਂ। ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਮਾਨਯੋਗ ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜਸਟਿਸ ਟੀ.ਐੱਚ.ਬੀ. ਚਲਾਪਥੀ (ਉਸ ਸਮੇਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਪ੍ਰਭੂਸੱਤਾ ਵਜੋਂ) ਦੁਆਰਾ ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਓਥੀਸ ਬਨਾਮ ਸਟੇਅ ਆਫ ਪੰਜਾਬ (1) ਅਤੇ ਦਾਰਾ ਸਿੰਘ @ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤੇਜਕਾਤਰ (2) ' ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(5) ਦੂਸਰਾ, ਮੈਨੂੰ ਦੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਟਿਓ ਤੋਂ ਪਤਾ ਲੱਗਾ ਕਿ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਾਤੀਆਂ ਅਤੇ ਅਨੁਸੂਚਿਤ ਜਨਜਾਤੀਆਂ (ਅੰਤਿਆਚਾਰਾਂ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਨਿਯਮ, 1995 (ਅੰਤਿਆਚਾਰ ਦੀ ਰੋਕਥਾਮ) ਦੇ ਨਿਯਮ 5,6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਮਦਿਨਜ਼ਰ, SC/ST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3 ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੋਈ ਵੀ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਬਣਾਈ ਰੱਖਣ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ SC/ST ਨਿਯਮਾਂ ਵਜੋਂ ਜਾਣਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।

(1) 1997 (3) RCR (Crl.) 575

(2) ILR 2000 (2) Pb & Hry 211

(6) ਤੀਜਾ, ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪਾਸ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੇ ਮਨ ਦੀ ਕੋਈ ਅਰਜ਼ੀ ਨਹੀਂ ਦਿਖਾਈ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਇਸ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵੀ ਇਸ ਨੂੰ ਰੱਦ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ।

(7) ਰਿਲਾਇੰਸ ਨੂੰ ਮੈਸਰਜ਼ ਪੈਪਸੀ ਫੂਡਜ਼ ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਸਪੈਸ਼ਲ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ (3) ਅਤੇ ਮੁਖਤਿਆਰ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਸੁਰਜੀਤ ਕੌਰ (4) 'ਤੇ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

(8) ਹਾਲਾਂਕਿ, ਚੋਸ਼ੀ-ਪਟੀਸ਼ਨਰਾਂ ਦੇ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲਾਂ ਦੁਆਰਾ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਵੱਖ-ਵੱਖ ਬੇਨਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮੈਨੂੰ ਕੋਈ ਤਾਕਤ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ।

(9) ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ (ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੀ ਬਜਾਏ) ਨੂੰ ਵਿਚਾਰਨ ਲਈ ਜੁਡੀਕਲ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਗੰਗੂਲਾ ਅਸ਼ੋਕ ਅਤੇ ਇੱਕ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਏਪੀ ਰਾਜ (5) . ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਸ ਦੁਆਰਾ ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਹ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 14 ਅਤੇ 2(1) (ਡੀ) ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਲਈ ਸੀ ਕਿ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਹਰੇਕ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਦਰਸਾਏ ਜਾਣ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ , ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਉਣ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਨਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੀ ਸੀ , ਇਸ ਲਈ, ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕੀਤੇ ਜਾਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਵੀ, ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਬਣੀ ਰਹੇਗੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰਨ ਨਾਲ ਇਸ ਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਜਾਂ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਵਜੋਂ ਸ਼ਕਤੀਆਂ ਤੋਂ ਵੀ ਇਨਕਾਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਜਿਹੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਕੱਦਮਾ ਸਿਰਫ ਕੋਡ ਆਫ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜ਼ਰ ਦੇ ਚੈਪਟਰ XVIII ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੇ ਗਏ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਚਲਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਲਈ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦਾ ਇੱਕ ਫਾਸਿਕੁਲਸ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੀਆਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . PC ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, SC/ST ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੁਰੰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਜੋਤੀ ਅਰੋੜਾ ਬਨਾਮ ਹਰਿਆਣਾ ਰਾਜ (6) ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਰਿਪੋਰਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ, ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਦਿੱਤੀ ਸੀ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਗੰਗੂਲਾ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਮਾਮਲੇ (ਸੁਪਰਾ), ਅਧਿਕਾਰੀਆਂ ਨੇ

- (3) 1997 (4) RCR761 (SC)
- (4) 1998 (3) RCR 308 (P&H)
- (5) 2000 SCC (CrI) 488
- (6) 1998 (2) CrI LR 73 (P&H)

ਦਵਿੰਦਰ ਸਿੰਘ ਸਰਪੰਚ ਅਤੇ ਹੋਰ ਬਨਾਮ ਪੰਜਾਬ ਰਾਜ (ਸੁਪਰਾ) ਅਤੇ ਦਰਨ ਸਿੰਘ @ ਦਰਬਾਰਾ ਸਿੰਘ ਬਨਾਮ ਤੇਜ ਕੌਰ (ਸੁਪਰਾ) ਦਾ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਹਾਲਾਤਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਚੰਗੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਆਪਣੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪ ਦੁਆਰਾ ਹੇਠਾਂ.

Parkash Kaur 8B others v. Gurbachan Kaur 8B another 176
(V.M. Jain, J.)

(10) ਇਸ ਲਈ faSoa. ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮਾਂ 5, 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ, ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਗੈਰ-ਮਿਆਦਯੋਗਤਾ ਦੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਪਟੀਸ਼ਨਰ ਕ੍ਰਿਮੀਨਲ ਪ੍ਰੋਸੀਜਰ ਕੋਡ SC/ST ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕੇਸਾਂ 'ਤੇ ਵੀ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ (ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 20 ਇਸ 'ਤੇ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ)। ਇੱਕ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਸੀਆਰ ਦੀ ਧਾਰਾ 190 ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਨੂੰ ਸੁਣਨ ਲਈ ਸਮਰੱਥ ਹੈ। ਗੰਗੂਲਾ ਅਸ਼ੋਕ ਦੇ ਕੇਸ (ਸੁਪਰਾ) ਵਿੱਚ ਵੀ ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ ਕਿ ਧਾਰਾ 4 (2), ਸੀਆਰਪੀਸੀ ਦੇ ਤਹਿਤ, ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸਾਰੇ ਅਪਰਾਧਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ, ਜਾਂਚ, ਮੁਕੱਦਮਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਧਾਰਾਵਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਨਿਪਟਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਅਪਰਾਧਿਕ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਦਾ ਕੋਡ, ਪਰ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ। ਇਹ ਅੱਗੇ ਮੰਨਿਆ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਐਕਟ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਵਿਵਸਥਾ ਹੈ ਜੋ ਸੀਆਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਉਲਟ ਸੀ। ਪੀਸੀ ਅਜਿਹੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰਬੰਧ ਕਰੋੜ ਦੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਪ੍ਰਬੰਧ ਦੀ ਥਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ। ਪੀਸੀ ਨੇ ਅੱਗੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜੇਕਰ ਹੋਰ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਅਜਿਹਾ ਕੋਈ ਉਲਟ ਉਪਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਤਾਂ ਸੀ.ਆਰ. PC ਇਸ ਦੁਆਰਾ ਕਵਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ। ਉਕਤ ਅਥਾਰਟੀ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਇਹ ਵੀ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਅਧੀਨ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੈਸ਼ਨ ਦੀ ਅਦਾਲਤ ਸੀ ਅਤੇ ਇਹ ਅਪਰਾਧ ਦੀ ਸੁਣਵਾਈ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੇਸ ਨੂੰ ਸੀਆਰ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਤੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। . ਪੀਸੀ ਅਤੇ ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ, ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਦੇ ਤਹਿਤ ਇੱਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਜਾਂ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਤੁਰੰਤ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਦਾਲਤ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਨਹੀਂ ਰੱਖੀ ਜਾ ਸਕਦੀ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ ਦੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਲਾਰਡਸ਼ਿਪਾਂ ਨੇ ਅਜਿਹੀ ਸਥਿਤੀ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਜਾਂ ਤਾਂ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੁਆਰਾ ਜੁਡੀਸ਼ੀਅਲ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਅੱਗੇ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਚਾਰਜਸ਼ੀਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ, ਐਸਸੀ/ਐਸਟੀ ਐਕਟ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੇ ਸਾਹਮਣੇ ਉਕਤ ਐਕਟ ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੇ ਤਹਿਤ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਰਜ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਰੋਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। SC/ST ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5, 6 ਅਤੇ 7, ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦਾ ਮਨੋਰੰਜਨ ਕਰਨ ਅਤੇ ਧਾਰਾ 190, Cr PC ਦੇ ਤਹਿਤ ਨੋਟਿਸ ਲੈਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੋਣਗੇ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਸਟੇਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ ਐਫਆਈਆਰ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਜਿੱਥੇ ਪੁਲਿਸ ਵੱਲੋਂ ਕੋਈ ਐਫਆਈਆਰ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਦਰਜ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ -ਪੜਤਾਲ ਕਰੋ! ਪੁਲਿਸ ਦੁਆਰਾ, SC/ST ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਨਿਯਮ 5, 6 ਅਤੇ 7 ਦੇ ਉਪਬੰਧਾਂ ਦੀ ਕੋਈ ਵਰਤੋਂ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(11) ਹੁਣ ਤੱਕ ਜੋ ਤੀਜੀ ਦਲੀਲ ਉਠਾਈ ਗਈ ਹੈ; ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ; ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਮਨ ਦੀ ਅਰਜ਼ੀ ਨਾ ਦੇਣ ਬਾਰੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਇਸ ਦਾਇਰ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਵੀ ਕੋਈ ਜ਼ੋਰ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਪਰੋਕਤ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ 'ਤੇ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ ਦੇ ਮੁਢਲੇ ਸਬੂਤ, ਸ਼੍ਰੀਮਤੀ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕੀਤੇ ਸਨ। ਗੁਰਬਚਨ ਕੌਰ, ਸ਼ਿਕਾਇਤਕਰਤਾ, ਗਵਾਹ ਬਾਕਸ ਵਿੱਚ CW1 ਅਤੇ ਸਤਪਾਲ ਅਤੇ ਗੁਰਬਚਨ ਸਿੰਘ, ਕ੍ਰਮਵਾਰ CW2 ਅਤੇ CW3 ਵਜੋਂ ਪੇਸ਼ ਹੋਏ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਦਲੀਲਾਂ ਸੁਣਨ ਅਤੇ ਫੌਜਦਾਰੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿੱਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਅਤੇ ਗਵਾਹਾਂ ਦੇ ਬਿਆਨਾਂ ਦੀ ਪੜਤਾਲ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਪਾਇਆ ਕਿ ਦੋਸ਼ੀ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੇ ਆਧਾਰ ਹਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਉਸਨੇ ਧਾਰਾ 323/ਅਧੀਨ ਦੋਸ਼ੀ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਦਿੱਤੇ। 506, IPC ਅਤੇ SC/ST ਐਕਟ ਦੀ ਧਾਰਾ 3। ਜਿਸ ਸਮੇਂ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦਾ ਇਹ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਉਸ ਸਮੇਂ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੇ ਇਹ ਵੀ ਪਾਇਆ ਕਿ ਧਾਰਾ 504, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. (ਜਿਸ ਲਈ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵੀ ਦਰਜ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ) ਦੇ ਤਹਿਤ ਕੋਈ ਅਪਰਾਧ

ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਨੂੰ ਧਾਰਾ 504 ਅਧੀਨ ਅਪਰਾਧ ਲਈ ਸੰਮਨ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। 504, ਆਈ.ਪੀ.ਸੀ. ਇਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਖਿਆਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਨੂੰ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕਰਦਿਆਂ ਆਪਣਾ ਮਨ ਨਹੀਂ ਲਾਇਆ ਸੀ। ਹੋਰ ਤਾਂ ਹੋਰ, ਮੈਂ ਅਪਰਾਧਿਕ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਵਿਚ ਲਗਾਏ ਗਏ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਲੰਘਿਆ ਹਾਂ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਦੋਸ਼ੀਆਂ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਵਿਚ ਕੋਈ ਗੈਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਅਥਾਰਟੀ 1997(4) ਹਾਲੀਆ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, 761 (ਸੁਪਰਾ) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਵਿਦਵਾਨ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਭਰ ਕੀਤੀ ਗਈ, ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ 'ਤੇ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗੀ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉੱਪਰ ਜ਼ਿਕਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਦੁਆਰਾ ਸੰਮਨ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਸੰਮਨ ਕਰਨ ਦਾ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਇਸ ਉੱਤੇ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਸੀ। ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਨਹੀਂ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਲਜ਼ਮਾਂ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਲਈ ਕੋਈ ਲੋੜੀਂਦਾ ਆਧਾਰ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਇਹ ਇੱਕ ਚੁਕਵਾਂ ਕੇਸ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਦੋਸ਼ੀ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਜਾ ਸਕਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਮੇਰੇ ਵਿਚਾਰ ਵਿੱਚ, ਵਿਦਵਾਨ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ ਨੇ ਸੰਮਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਅਥਾਰਟੀ 1998 (3) ਤਾਜ਼ਾ ਅਪਰਾਧਿਕ ਰਿਪੋਰਟਾਂ, 308 (ਸੁਪਰਾ) ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਸਿੱਖਿਅਤ ਵਕੀਲ ਦੁਆਰਾ ਆਧਾਰਿਤ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦੇ ਤੱਥਾਂ ਅਤੇ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਮੱਦੇਨਜ਼ਰ ਪਟੀਸ਼ਨਕਰਤਾਵਾਂ ਲਈ ਕੋਈ ਮਦਦਗਾਰ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ।

(12) ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਮੇਰੇ ਸਾਹਮਣੇ ਕੋਈ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਨਹੀਂ ਉਠਾਇਆ ਗਿਆ।

(13) ਉੱਪਰ ਦਰਜ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ, ਮੈਨੂੰ ਇਸ ਪਟੀਸ਼ਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਯੋਗਤਾ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦੀ। ਖਾਰਜ ਕਰ ਦਿੱਤਾ।

ਆਰ.ਐਨ.ਆਰ

ਡਿਸਕਲੇਮਰ:-ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆਂ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ, ਨਿਆਂ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।

ਕੰਚਨ

ਐਸ ਐਸ ਸੁਧਾਲਕਰ ਅਤੇ ਮਹਿਤਾਬ ਐਸ ਗਿੱਲ ਜੇ ਜੇ

ਹਰਮੰਦਰ ਸਿੰਘ- ਪਟੀਸ਼ਨਰ

ਬਨਾਮ

Parkash Kaur 8B others v. Gurbachan Kaur 8B another 178
(V.M. Jain, J.)

ਸਹਿਕਾਰਤਾ ਮੰਤਰੀ, ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਹੋਰ- ਉੱਤਰਦਾਤਾ

CWP ਨੰ. 2000 ਦੇ 9075

15 ਸਤੰਬਰ 2000

ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ, 1950 . ਕਲਾ. 226—ਪੰਜਾਬ ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ ਐਕਟ, 1961—ਐੱਸ. 13(8), 13(9), 57(3) ਅਤੇ 58—ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਕੋਆਪਰੇਟਿਵ ਸੋਸਾਇਟੀਆਂ ਜੋ ਕਿ ਮਾਰਕਫੈਡ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਸਟੋਫੇਡ ਦੇ ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ . ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕੰਸਟੋਫੇਡ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਕ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ - ਆਰਡਰ ਦਾ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕਨਸਟੋਫੇਡ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦੇਣਾ - ਕੀ ਕੋਈ ਅਧਿਕਾਰੀ/ਅਥਾਰਟੀ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਅਤੇ ਮੋਹਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਦੋ ਵਿਰੋਧੀ ਹੁਕਮ ਪਾਸ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ . ਹੋਲਡ, ਨਹੀਂ - ਰਿੱਟ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ, ਅਜ਼ਾਦੀ ਨਾਲ ਰੱਦ ਕੀਤੇ ਗਏ ਆਦੇਸ਼/ਨੋਟਿਸ ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਨਵੇਂ ਸਿਰੇ ਤੋਂ ਅੱਗੇ ਵਧਣ।

ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ, ਨੇ 17 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2000 ਨੂੰ ਇੱਕ ਆਰਡਰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਤਹਿਤ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਨੇ 1 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਰਿਪੋਰਟ ਪੇਸ਼ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰਨ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕੰਮ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਉਸਦੀ ਸਿਫਾਰਸ਼ 'ਤੇ, ਰਜਿਸਟਰਾਰ ਨੇ CONSTOFED ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ। 27 ਅਪ੍ਰੈਲ, 2000 ਦੇ ਵਿਡੀਓ ਆਰਡਰ ਵਿੱਚ, ਕਨਸਟੋਫੇਡ ਦੇ ਮੈਕਫੈਡ ਨਾਲ ਰਲੇਵੇਂ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਉਸੇ ਅਧਿਕਾਰੀ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੇ ਹੱਥ ਹੇਠ ਅਤੇ ਰਜਿਸਟਰਾਰ, ਸਹਿਕਾਰੀ ਸਭਾਵਾਂ, ਪੰਜਾਬ, ਚੰਡੀਗੜ੍ਹ ਦੀ ਮੋਹਰ ਦੁਆਰਾ ਆਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇੱਕ ਹੋਰ ਹੁਕਮ ਮਿਤੀ 30 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਸਨੇ ਮਾਰਕਫੈਡ ਨਾਲ ਕੰਸਟੋਫੇਡ ਦਾ ਰਲੇਵੇਂ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ, ਉਸਨੇ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਕਿ ਲਿਕਵੀਡੇਟਰ ਦੀ ਰਿਪੋਰਟ 'ਤੇ ਕਨਸਟੋਫੇਡ ਨੂੰ ਮੌਜੂਦ ਰਹਿਣ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇ, ਜਦਕਿ ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ, ਉਸਨੇ 30 ਜੂਨ, 2000 ਨੂੰ ਮਾਰਕਫੈਡ ਦੇ ਨਾਲ ਕੰਸਟੋਫੇਡ ਦੇ ਰਲੇਵੇਂ ਲਈ ਆਦੇਸ਼ ਪਾਸ ਕੀਤਾ।